

Spis treści

Wstęp • 11

Medialność i filozofia mediów • 12 | Od podmiotu metafizycznego do dialogicznego • 17 | Tajemnica i paradoks komunikacji, *horror vacui* • 21 | Farmakon • 24 | Zwrot ku ontologii i badania genealogiczne • 27

Część I

Bezpośredniość, medialność i komunikacja • 33

1. Kant i komunikacja po presemiotyce • 35

Prawda, obiektywność i komunikacja w nowoczesnym świecie • 35 | Bezpośredniość w szponach dialektyki negatywnej • 41 | Kant, utracony mit presemiotyki i sztuka interpretacji • 44 | Rozplenianie znaczeń i komunikacja • 49 | Podsumowanie • 52

2. Granice i źródła komunikacji i medialności • 54

U źródeł komunikacji: wieczność filozoficzna i to, co poszczególne i ostateczne • 54 | *Horror vacui* i dialektyka negatywna medialności • 59 | Granice komunikacji – dyskretny urok doświadczenia metafizycznego • 62 | Mediowanie jako performans • 65 | Głos • 69

3. Medialność i ludzie wiedzy • 73

Pismo i żywa mowa • 73 | Komunikacja monologiczna i język jako symetryczne odbicie rzeczy • 76 | Nieszczęśliwy nowoczesny podmiot i paradoks komunikacyjny • 82 | Spór o dialogiczny charakter doświadczenia absolutnego • 84

4. Presemiotyka w przekazach religijnych i mistycznych • 89

Kosmogonia biblijna i *communitas* • 89 | Mistyka o pierwotnej jedności słowa, myśli i rzeczy • 94

5. Polityka i bezpośredniość – media i fałszowanie prawdy • 101

Dualistyczna filozofia i podważenie wiarygodności mediów • 101 |

Diogenes i Platon – prawda jako konstrukt społeczny • 104 | Komunikacja i transcendentalne kołowrotki • 107 | Monte Christo, telegraf i istota medialności • 113

6. Presemiotyka rediviva – współczesna wyobraźnia filozoficzno-literacka • 124

Rajska pełnia w nowoczesnych realiach • 124 | Nasłuchiwanie zewu bycia zamiast komunikowania • 128 | Poza byciem – źródło komunikacji jako materia ani podobna, ani niepodobna • 131 | Republika rzeczy • 135 | Mit jako obietnica rajskej pełni • 136 | Jouissance i neomistyka • 138 | Miłosne współlistnienie • 142

Część II

Światło jako medium • 147

7. Od światłości do światła – naukowe i polityczne dyskursy o presemiotyce • 150

Przełom nominalistyczny – pojęcia jako znaki rzeczy • 150 | Światło rozumu i urok bezpośredniości – kartki porozrzucane po świecie • 154 |

Światło w laboratorium optycznym • 161 | Pułapki i paradoksy presemiotyki: rewolucja, liberalizm i kapitalizm • 166 | Medialność – między nauką i polityką • 171 | Zgroza oświecenia • 174 | Media społecznościowe jako interfejs • 177

8. Światło w obrazie i obrazy w rozproszonym świetle • 181

Wizualny dyskurs o medialności • 181 | Fotorealności • 187 | Debord: film, wszechobecny spektakl i to, co poza nim • 191 | Ingarden: film i powrót do źródeł sensu • 197 | Świat rozbity na kawałki – środowisko fotografii i kamery filmowej • 201 | Film, fotografia i prawda obrazu – podsumowanie • 205

Część III

Totalizacja medialności w cywilizacjach powieści i mediów cyfrowych • 211

9. Media w kulturowym imaginarium zarazy • 213

Dekameron i tajemnica opowiadania • 213 | Demony, aniołowie i prorocy – media w opowiadaniu • 219 | Presemiotyka, komunikacja i nieśmiertelność • 223

10. Metafizyka opowiadania • 228

Dekameron – opowieści zakazane • 228 | Klasyczna antropologia medialna: rozum i nie-
możność opowiadania • 230 | Opowiadanie o świecie, który już się wydarzył • 234

11. Ontologia opowiadania • 242

Narodziny podmiotu narracyjnego • 242 | Powieść po metafizyce • 245 |
Powtarzalność niepowtarzalności tego samego • 247 | Od opowiadania do wieczności
w kulturze • 250 | Rozkosz mówienia razem i osobno • 256

12. Pismo i ciało • 260

Filozoficzny dyskurs o ciele • 260 | Ciało mediatyczne • 261 |
Pułapka medialności • 265 | Iteracja znaków i wieczność, opowiadanie
i stan rajskej błogości • 268

13. Totalna medialność w cywilizacji powieści • 275

Mediosfera • 275 | Powieść i pełnia sensu w uniwersum słów • 277 |
Beckett i nostalgia za źródłem sensu • 282 | Wojna i nicość, narracja
i zbawienie świata • 285

14. Restytucja bezpośredniości i totalna medialność cyfrowa • 291

Cyfryzacja, interfejs i face to face • 291 | Demon filozofii, dialektyka negatywna
i komputer • 295 | Perwersyjna presemiotyka i jazgot technologicznej noosfery • 300 |
Koniec jednostki w cyfrowym świecie? • 308

Zakończenie • 315

Bibliografia • 323

Indeks osobowy • 339